

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 Rs 384999 25 Rev
Banjaluka, 2.10.2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Jadranke Stanišić, kao predsjednika vijeća, Biljane Vidimlić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužilaca A.H. iz K.V., [...], B.T. iz K.V., [...], G.V.T. iz K.V., [...] i N.A. iz B., [...], koje zastupa punomoćnik Tihomir Tepić, advokat iz Kotor Varoši, protiv tužene Republike Srpske, koju zastupa zastupnik po zakonu Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika Banjaluka, radi zaštite prava iz radnog odnosa, vrijednost spora 19.162,48 KM, odlučujući o reviziji tužilaca protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 384999 24 Rsž od 5.11.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 2.10.2025. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 384999 22 Rs od 5.7.2024. godine utvrđeno je da postoji diskriminacija u pogledu ostvarivanja prava na naknadu za topli obrok između tužilaca sa jedne strane, u odnosu na ostale budžetske korisnike u Republici Srpskoj, te sve ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici, kao i u odnosu na nosioce sudijske funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine, pa je obavezana tužena da tužiocima na ime naknade štete zbog neisplaćenog toplog obroka i to za period od 17.8.2019. godine do 1.7.2022. godine isplati:

- A.H. sudiji Osnovnog suda K.V., iznos od 4.828,54 KM sa zakonskom zateznom kamatom obračunatom od dospjeća svakog neisplaćenog toplog obroka do 27.5.2024. godine, kao dana izrade nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke u iznosu od 1.668,70 KM, kao i zakonsku zateznu kamatu na iznos glavnog duga od 4.828,54 KM počev od 28.5.2024. godine kao prvog dana nakon izrade nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke do isplate, sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude.

- B.T. sudiji Osnovnog suda K.V. iznos od 4.769,99 KM sa zakonskom zateznom kamatom obračunatom od dospjeća svakog neisplaćenog toplog obroka do 27.5.2024. godine, kao dana izrade nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke u iznosu od 1.649,46 KM, kao i zakonsku zateznu kamatu na iznos glavnog duga od 4.769,99 KM počev od 28.5.2024. godine kao prvog dana nakon izrade nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke do isplate, sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude.

- G.V.T. sudiji Osnovnog suda K.V. iznos od 4.832,61 KM sa zakonskom zateznom kamatom obračunatom od dospjeća svakog neisplaćenog toplog obroka do 27.5.2024. godine, kao dana izrade nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke u iznosu od 1.696,51 KM, kao i

zakonsku zateznu kamatu na iznos glavnog duga od 4.832,61 KM počev od 28.5.2024. godine kao prvog dana nakon izrade nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke do isplate, sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude.

-N.A. sudiji Osnovnog suda K.V. iznos od 4.731,34 KM sa zakonskom zateznom kamatom obračunatom od dospeljeća svakog neisplaćenog toplog obroka do 27.5.2024. godine, kao dana izrade nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke u iznosu od 1.644,42 KM, kao i zakonsku zateznu kamatu na iznos glavnog duga od 4.731,34 KM počev od 28.5.2024. godine kao prvog dana nakon izrade nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke do isplate, sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude.

Obavezana je tužena da tužiocima nadoknadi troškove postupka u iznosu od 1.280,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja do isplate, a sve u roku od 15 dana, dok je zahtjev za naknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa odbijen.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 384999 24 Rsž od 5.11.2024. godine, žalba tužene je usvojena, te je prvostepena presuda preinačena tako što je odbijen zahtjev tužilaca za utvrđenje da postoji diskriminacija u pogledu ostvarivanja prava na naknadu za topli obrok i zahtjev za naknadu štete za vremenski period od 1.1. do 30.6.2022. godine sa zakonskom zateznom kamatom, te zahtjev za naknadu troškova postupka u iznosu od 1.280,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja do isplate, dok je u pogledu novčanog potraživanja tužilaca na ime toplog obroka za period od 17.8.2019. godine do 31.12.2021. godine prvostepena presuda ukinuta i tužba odbačena.

Obavezani su tužioci da tuženoj nadoknade troškove postupka u iznosu od 1.200,00 KM u roku od 15 dana od dana prijema presude, dok je preko dosuđenog iznosa zahtjev tužene odbijen.

Odbijen je zahtjev tužilaca za naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora na žalbu u iznosu od 800,00 KM.

Tužioci revizijom pobijaju drugostepenu presudu zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači, uz naknadu troškova postupka na ime sastava revizije u iznosu od 500,00 KM, ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena predlaže da se revizija odbaci kao nedozvoljena, odnosno odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužilaca kojim su tražili da se utvrdi da postoji diskriminacija u pogledu ostvarivanja prava na naknadu za topli obrok između tužilaca sa jedne strane, u odnosu na ostale budžetske korisnike u Republici Srpskoj, te sve ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici, kao i u odnosu na nosioce sudijske funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine i zahtjev za isplatu naknade štete u periodu od 17.8.2019. godine do 1.7.2022. godine, uz naknadu troškova postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da su tužioci sudije u Osnovnom sudu u K.V.; da im nije isplaćivana naknada za topli obrok u traženom periodu; da je Ustavni sud Bosne i Hercegovine dana 24.3.2022. godine donio odluku broj U-18/21, kojom je utvrdio da Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca

u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 66/18 i 119/21) nije u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine jer ne sadrži odredbe o naknadi za topli obrok, zbog čega su sudije i tužioci diskriminirani u odnosu na sve kategorije radnika u Republici Srpskoj, kao i u odnosu na sudije i tužioce u Federaciji Bosne i Hercegovine, te naložio Narodnoj Skupštini Republike Srpske da najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja odluke uskladi Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca sa članom I/2 i II/4 Ustava Bosne i Hercegovine, članom 14 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola broj 12. uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima; da je u 2022. godini po hitnom postupku usvojen Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 56/22), kojim je određeno da je naknada za topli obrok uračunata u platu i ne može se posebno iskazivati (član 2. stav 2.); da je Ustavni sud Republike Srpske donio odluku broj U-68/21 od 26.4.2023. godine, kojom je utvrdio da član 2. stav 2. pomenutog Zakona nije u skladu sa Ustavom Republike Srpske jer je istim narušena homogenost pravnog sistema, budući da je zakonodavac učinio nejasnom strukturu ličnih primanja iz radnog odnosa sudija što je suprotno principu pravne sigurnosti i umanjuje Ustavom zagarantovana prava sudija.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je predmetna tužba blagovremena, da su tužioci usljed propuštanja tužene da putem svog organa Narodne Skupštine Republike Srpske donese zakon koji propisuje pravo na naknadu za topli obrok sudija i tužilaca stavljeni u neravnopravan položaj u odnosu na ostale budžetske korisnike u Republici Srpskoj, zaposlene koji nisu budžetski korisnici i nosioce sudijske i tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje postupanje je dovelo do povrede prava tužilaca na isplatu naknade za topli obrok u periodu od 17.8.2019. godine do 1.7.2022. godine, da su tužioci visinu štete dokazali izvođenjem dokaza vještačenjem po vještaku ekonomske struke, pa je primjenom odredbe člana 1., člana 3. stav 1, člana 12. stav 1. i 3., člana 13. stav 4. i člana 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj: 59/09 i 66/16 - u daljem tekstu: ZZD), člana 3. Pravilnika o sadržaju pismenog obračuna plate („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 18/22), člana 132. stav 4. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 1/16, 66/18, 119/21, 112/23 i 39/24 - u daljem tekstu: ZR) i člana 277. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO), sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Odluku o troškovima postupka prvostepeni sud je donio primjenom odredbe člana 386. stav 1. i člana 387. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24-u daljem tekstu: ZPP).

Drugostepeni sud je prihvatio činjenično utvrđenje prvostepenog suda, ali ne i zaključak tog suda da je zahtjev iz tužbe osnovan, pa je sudio tako što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Iz razloga odluke drugostepenog suda proizlazi da je prvostepeni sud izveo pogrešan zaključak da je tužena u odnosu na tužioce izvršila diskriminaciju na način kako su to tužioci naveli u tužbi, jer iz stanja spisa i provedenih dokaza jasno proizlazi da je prema tužiocima bio primjenjen jednak tretman i da su uživali jednaka prava kao i svi ostali pripadnici njihove grupacije, odnosno sudije u Republici Srpskoj.

Iz tih razloga je drugostepeni sud preinačio odluku prvostepenog suda i odbio zahtjev tužilaca na ime diskriminacije.

Cijeneći da je zahtjev tužilaca na ime naknade toplog obroka zahtjev po osnovu radnog odnosa, drugostepeni sud je shodno odredbi člana 201. stav 4. ZR, preinačio prvostepenu presudu i odbio zahtjev tužilaca na ime toplog obroka za period 1.1.2022. godine do 30.6.2022. godine, dok je u preostalom dijelu u pogledu novčanog potraživanja tužilaca na ime toplog obroka za period od 17.8.2019. godine do 31.12.2021. godine, ukinuo prvostepenu presudu i tužbu odbacio.

Odluka drugostepenog suda je pravilna.

Naime, za uspjeh u parnici povodom zahtjeva za zaštitu od diskriminacije, tužioci su bili u obavezi da dokažu, odnosno učine vjerovatnim, da su ispunjeni uslovi iz odredaba člana 1. i 2. ZZD, kojim odredbama je uspostavljen okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svih lica u Bosni i Hercegovini da u jednom uređenom sistemu ostvare pravo na zaštitu od diskriminacije.

Kako je odredbama člana 2. stav 1. i 2. ZZD propisano da će se diskriminacijom u smislu ovog zakona smatrati svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje, na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života. (stav 1.), te da se zabrana diskriminacije primjenjuje na sve javne organe kao i na sva fizička ili pravna lica i u javnom i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravstva, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga (stav 2.), ovaj sud nalazi, da kod činjeničnog utvrđenja na kojem se zasnivaju nižestepene odluke, tužioci nisu dokazali, odnosno učinili vjerovatnim da su bili izloženi diskriminaciji.

Kod takvog stanja stvari, ne mogu tužioci sa uspjehom isticati zahtjev za zaštitu od diskriminacije na način pobliže opisan u tužbi, jer u odnosu na njih, kao i na sve sudije i tužioce u Republici Srpskoj u čijoj nadležnosti i jeste regulisanje prava i dužnosti sudija i tužilaca u Republici Srpskoj je bio na jednak način uređen sistem naknade toplog obroka, shodno Zakonu o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj koji je tada važio.

Sama činjenica da je u spornom periodu u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u okviru njene nadležnosti, na drugačiji način bio uređen sistem naknade toplog obroka, ne daje osnova da se utvrdi postojanje diskriminacije tužilaca u odnosu na nosioce sudijske i tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno, u pogledu ostalih budžetskih korisnika u Republici Srpskoj, te sve ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici, jer su tužioci u okviru nadležnosti Republike Srpske bili jednako tretirani, kao i ostali pripadnici iste grupacije.

Drugim riječima, tužioci nisu dokazali, odnosno učinili vjerovatnim da su bili izloženi diskriminaciji, jer da je tužena povrijedila njihovo pravo na jednako postupanje u odnosu na

druge koji pripadaju istoj grupaciji kao i tužioci, a što je uslov za uspjeh u postupku zaštite od diskriminacije. Ovo tim prije, što se Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj koji je sada na snazi i koji propisuje naknadu za topli obrok, ne može retroaktivno primjeniti.

Slijedom datih razloga, ovaj sud nalazi da je pravilan zaključak drugostepenog suda da nije osnovan zahtjev tužilaca da se utvrdi da su bili izloženi diskriminaciji, jer da je tužena povrijedila njihovo pravo na jednako postupanje u odnosu na ostale budžetske korisnike u Republici Srpskoj, te sve ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici, kao i u odnosu na nosioce sudijske i tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine na način pobliže opisan u tužbi.

Mada se, kod prednjeg stanja stvari neosnovanim ukazuje i zahtjev za otklanjanje diskriminacije, valjalo je zahtjev tužilaca na ime naknade toplog obroka razriješiti pravilnom primjenom ZR.

Odredbom člana 201. stav 4. ZR propisano je da tužbu za zaštitu prava radnik može da podnese najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana saznanja za povredu prava ili dana učinjene povrede.

Nalazeći da su tužioci podnijeli tužbu 18.8.2022. godine kojom je tražena isplata novčanog iznosa po osnovu toplog obroka za period 1.1.2022. godine do 30.6.2022. godine, te da su na pripremnom ročištu od 24.4.2024. godine (pravilno 22.4.2024. godine) zahtijevali isplatu naknade za period od 17.8.2019. godine do 1.7.2022. godine, drugostepeni sud je zaključio da tužba tužilaca za period od 17.8.2019. godine do 31.12.2021. godine nije blagovremena.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud u svemu prihvata razloge drugostepenog suda iz kojih proizilazi da je tužba tužilaca radi naknade toplog obroka za period od 1.1.2022. godine do 30.6.2022. godine blagovremena, odnosno da tužba tužilaca radi naknade toplog obroka za period od 17.8.2019. godine do 31.12.2021. godine nije blagovremena.

Kako u periodu od 1.1.2022. godine do 30.6.2022. godine za koji je blagovremena tužba na ima naknade toplog obroka, Zakonom o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca koji je bio na snazi u tom periodu, nije bila propisana naknada za topli obrok, nema sumnje da je pravilna odluka drugostepenog suda kojom je preinačena prvostepena presuda i odbijen zahtjev za naknadu toplog obroka u tom periodu, te pravilna i u preostalom dijelu u pogledu novčanog potraživanja tužilaca na ime toplog obroka za period od 17.8.2019. godine do 31.12.2021. godine u kojem je prvostepena presuda ukinuta i tužba odbačena.

Slijedom datih razloga ovaj sud nalazi da se zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda ne dovodi u pitanje revizionim prigovorima da se odluka drugostepenog suda zasniva na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, jer da je trebalo uzeti u obzir odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koja se odnosi na predmetno pravno pitanje i da su sudovi bili u obavezi udovoljiti zahtjevu na ime toplog obroka kao posljedice diskriminacije.

Naime, sama činjenica da je odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U-18/21 od 24.3.2022. godine utvrđeno da Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 66/18 i 119/21) nije u skladu sa članom I/2 i članom II/4 Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola broj 12. uz

Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima zbog toga što ne sadrži odredbe o naknadi za topli obrok, ne znači da tužioci imaju pravo na topli obrok za period koji je prethodio donošenju navedene odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, već shodno toj odluci, obavezu Republike Srpske da donese Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj koji će sadržavati tu odredbu, što je Republika Srpska i učinila, kada je donijela Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj dana 1.7.2022. godine.

Kako se revizijom tužilaca ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost odluke drugostepenog suda, valjalo je primjenom člana 248. ZPP odlučiti kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Jadranka Stanišić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić